

Kijkje in drie huishoudboekjes

Het nijpt nu al bij

Leonie, Gwen en Ringo...

en dan moet de winter nog beginnen

„Ik maak me zorgen, de kou komt eraan.” Leonie, moeder van vijf, is niet de enige die zich zorgen maakt. Levensmiddelen, energie, de ziektekostenverzekering, alles wordt duurder. Leonie, Gwen en Ringo laten ons komende maanden meekijken in hun huishoudboekje. Hoe komen ze de winter door? Vandaag maken we kennis, ook met hun financiële situatie.

'We kopen de goedkopere producten en drinken veel water in

Gwen 'Inflatie voelt als klap in gezicht'

Gwen in De Stulp in Drunen. FOTO JAN STADS/PIX4PROFS

De inflatie is ook in de Brabantse buurthuizen hét gesprek van de dag. Zo vertelt een van de bezoekers aan zakelijk leider Gwen van De Stulp in Drunen dat zijn energie-rekening opeens ruim 600 euro is.

Het is voor veel mensen een spannende tijd", zegt Gwen, terwijl ze haar laptop opent om eten en drinken te bestellen voor de volgende dag. „We organiseren een terugkerende spelletjesochtend, die start in oktober, en hopen dat we met dit soort activiteiten mensen die in armoede leven uit een isolement kunnen halen.”

De Tilburgse Gwen is als zakelijk leider in dienst bij Contourde-Twern. Ze heeft zelf met haar man en drie kinderen (10, 17 en 18 jaar oud) jarenlang in armoede geleefd en hoopt dat ze het hoofd boven water kunnen houden nu de inflatie zo hard toeslaat.

„In ons gezin speelde de afgelopen vijftien jaar veel”, blikt ze terug. „Mijn man had schulden uit zijn vorige huwelijk. De schulden van hem en zijn ex-vrouw waren door de notaris verdeeld. Maar zijn ex heeft tijdens de scheiding haar huis opnieuw ingericht op zijn

naam en heeft zichzelf daarna failiet laten verklaren. Hierdoor is alles op zijn schouders terechtgekomen.”

Deurwaarders stonden in de rij

Ook werden ze het slachtoffer van de toeslagenaffaire. „Door leningen, studie- en belastingsschulden werd er beslag gelegd op mijn salaris en kregen we maar 430 euro in de maand. Daar konden we onze huur niet eens van betalen. Deurwaarders stonden in de rij te wachten.”

Schuldhelpverlening kon volgens Gwen niet helpen vanwege een verwijtbaar schuld bij de belastingdienst. „We ontvingen geen huurtoeslag, zorgtoeslag of kindgebonden budget omdat de belastingdienst alles in beslag nam. We hoopten van energiemaatschappij naar energiemaatschappij, omdat we die niet konden betalen. Toen werd mijn man ziek en gingen we

Leonie 'Ik heb er zelfs over nagedacht

Leonie van Baast uit Tilburg. FOTO PIX4PROFS/RON MAGIELSE

De veranda van haar huurhuis is afgedekt met plastic zeil tegen de tocht, aan de zijkant staat een houtkachel. Een stukje verder kan worden gekookt op een klein kooktoestel dat werkt op propaangas.

Binnen staan grote stenen plantenpotten op de vensterbanken, op z'n kop met waxinelichtjes erin. „Kijk, als je die laat branden, worden de stenen potten warm en hoef ik niet te stoken”, zegt Leonie van Baast.

De Tilburgse is bezig met de voorbereidingen om de dure wintermaanden goed door te komen. „Ik maak me zorgen, de kou komt eraan. Ik bespaar niet om geld te kunnen sparen, maar om uit de schulden te blijven.”

De positief ingestelde Leonie is moeder van vijf kinderen van inmiddels 32, 29 en 19 (drieling) jaar oud. Haar twee oudste kinderen kreeg ze met haar ex-man. Die relatie liep stuk en ze leerde haar nieuwe man kennen, een heftruckchauffeur. Het klikte goed, ze

gingen samenwonen en kregen een drieling, van wie één zoon nog thuis woont. „Mijn man had een baan en verdiende zo'n 1450 euro netto per maand. Toen de drieling kwam, stond onze financiële huishouding wel even op z'n kop: drie keer voeding, drie keer luiers...”

Afspraken met schuldeisers

Met wat aanpassingen redde het gezin zich wel, totdat de man van Leonie een hernia kreeg en niet meer kon werken als heftruckchauffeur. Vervangend werk was moeilijk te vinden. De rekeningen stapelden zich op. Leonie maakte afspraken met schuldeisers, zoals de gasleverancier en het ziekenfonds. Maar daar konden ze zich niet meer aan houden.

Ringo 'De prijzen rijzen de pan uit, niet

Ringo Slikboer. FOTO PIX4PROFS/RON MAGIELSE

Uit het raam van zijn appartement klinkt muziek. Buschauffeur Ringo Slikboer heeft vandaag een dagje vrij en heeft zijn gitaar erbij gepakt.

Bijna alles wat hier in mijn appartement staat, heb ik via Facebook gratis opgehaald bij mensen”, zegt hij terwijl hij naar zijn tafel, de bank, kasten en een tv wijst. „Alleen voor mijn gitaren heb ik wat betaald.”

Ringo werkte 25 jaar in de logistiek en emigreerde in 2014 naar Polen samen met zijn toenmalige verloofde. Toen zij de relatie verbrak, was hij alles kwijt. Hij kwam te voet naar Nederland en had geen inschrijfadres, werk of contact met familie.

Tussen de verslaafde mensen

„Ik kwam terecht bij Traverse tussen de verslaafde mensen. Andere

instanties konden me niet helpen omdat ik geen verslaving had. Ik vertrok naar Amsterdam en leefde in het Amsterdamse Bos”, vertelt Ringo. Hij kijkt naar zijn kat die achter een speeltje aanrent. Dan verzamelde lege flessen, van het statiegeld kon ik eten kopen. Ik voelde me depressief en angstig. Toen ik weer terug was in Tilburg, ging het zo slecht dat ik een suïcidepoging ondernam. Ik wist niet meer wat ik moest doen en stapte de GGZ binnen.”

De receptioniste zag dat het niet goed met hem ging en de hulp kwam op gang. Hij kreeg psychische ondersteuning, een bijstandsuitkering en werd aange-

plaats van andere dranken'

er nog eens 800 euro op achteruit. We mochten niet naar de Voedselbank: ik verdiende 3 euro te veel. Gas en licht stonden op het punt om te worden afgesloten."

Door de financiële stress speelde haar PTSS op, Gwen heeft als kind veel meegemaakt. Ze raakte zwaar depressief. Ze kon maandenlang niet koken, kwam haar bed niet uit en poetste haar tanden niet. „Mijn man trok me letterlijk het bed uit, zette me onder de douche en nam me mee om onze dochter naar school te brengen. Op een gegeven moment stond ik in de keuken met een mes in mijn hand. Mijn middelste kind was aan het vervelen, dus ik zeg tegen hem: 'Als je nu niet ophoudt, dan steek ik je neer.'"

„Mijn man vertelde wat er was gebeurd, want ik kon het me niet herinneren. Het heeft heel veel indruk op mijn zoon gemaakt. Dat heeft me aan het denken ge-

zet. Een soort knop ging om: ik moest hulp zoeken."

70 euro leefgeld per week

Het gezin vroeg vrijwillig bewind aan. Gwen ontving 70 euro leefgeld per week. Hiervan moesten ze alle boodschappen doen: voedsel, wasmiddelen, benzinegeld, hygiëneproducten en kleding. „Dat betekende soms lastige keuzes maken. Als de kinderen kleren nodig hadden, dan at ik niet. Of ik at bij de Mac waar ik werkte, dat scheelde veel. Ik had geen kleding nodig omdat ik een uniform droeg tijdens mijn werk. Maar we hadden het als gezin ook goed met elkaar. Zo heb ik leuke herinneringen aan onze spelletjesavonden."

Na een aantal stressvolle jaren hoorde Gwen begin 2021 dat slachtoffers van de toeslagenaffaire 30.000 euro compensatie zouden krijgen. Dat geld kwam

vrij toen het bewind eindigde (in december 2021). Gwen en haar man zouden in dat jaar een schuldtraject ingaan waarbij ze zoveel mogelijk schulden zouden aflossen en na drie jaar met een schone lei konden beginnen.

Goed nieuws van de gemeente

Maar er kwam goed nieuws: de gemeente Tilburg hielp bij het oplossen van schulden die zijn veroorzaakt door de kinderopvangtoeslagaffaire. „De opluchting die ik toen voelde, kan ik eigenlijk niet in woorden vatten. In december 2021 was het einde bewind. Eindelijk konden we ademen. Wat voelde ik me rijk. Niet omdat we veel geld hadden, maar we konden wat cadeautjes onder de kerstboom leggen."

Gwen voelde zich beter en wilde beginnen met een opleiding sociaal werk. Ze liep een snuffelstage bij een project van

Contourde-Twern in Tilburg om te bekijken of werk in de sociale hoek bij haar zou passen. Dat deed het: haar cv werd doorgestuurd naar een buurthuis in Drunen en ze kon direct aan de slag. „Het geeft me energie om hier te werken: ik heb cursussen gevolgd, veel geleerd en ik kan mijn talenten inzetten. Dat is zo fijn."

„Wel zijn er nog zorgen", gaat Gwen met een serieuze blik verder. „Mijn man blijkt twee vormen van slaapapneu te hebben waardoor hij deels is afgekeurd. Artsen in het slaapcentrum adviseren hem om helemaal niet te werken. En de inflatie voelt als een klap in mijn gezicht. Onze energierekening is flink gestegen. We reddden het net en er komen maatregelen vanuit het Rijk. Maar blijven we met het verbruik bij-

voorbeeld wel onder het plafond of gaan we er met drie pubers toch overheen waardoor onze rekening hoog zal blijven?"

Daarnaast betaal ik me blauw aan tandartskosten ondanks een aanvullende verzekering."

Om niet meer in de diepe armoede te raken neemt het gezin nu maatregelen. „We kopen de goedkopere producten in de supermarkt en drinken veel water in plaats van andere dranken. Het helpt ons om verschillende rekeningen te hebben, dat biedt overzicht. Een leefgeldrekening, een betaalrekening, een spaarrekening en een calamiteitenrekening voor als er iets kapot is. We waren begonnen met het sparen van wat geld als bijdrage voor de rijbewijzen van de jongens. Maar we kunnen door de inflatie nu niets meer sparen."

Huishoudboekje Gwen

Inkomen per maand

- Gezinsinkomen: 2669 euro

Kosten per maand

- Huur: 610 euro
- Energie/gas: 394 euro
- Stadsverwarming: 173
- Ziektekostenverzekering (van het hele gezin): 493 euro

het gas te laten afsluiten'

„Een stressvolle tijd, we leefden van kinderbijslag naar kinderbijslag. Ik zocht allerlei manieren om te besparen. Zo kregen we gratis luiers omdat we hadden meegedaan aan een tv-programma en zetten we de verwarming een graadje lager. Mijn man schoolde zich om tot rijinstructeur en bouwde net weer wat op toen hij ziek werd, kanker. We gingen ziekenhuis in, ziekenhuis uit. Hij overleed ruim een jaar na de diagnose. Dat was heel heftig en verdrietig. We waren uit het veld geslagen."

Deal met een marktkoopman

Leonie ontving de jaren erna een nabestaandenuitkering en bedacht allerlei creatieve oplossin-

gen om het hoofd boven water te houden. Zo maakte ze een deal met een marktkoopman: ze kreeg voor 12 euro tien tassen met groenten en fruit mee naar huis.

„Ik zette hier in de kamer stoele neer en sorteerde de groenten. Ik plaatste een bericht op Facebook en vroeg wie groenten wilde ruilen tegen drie producten naar keuze. Zo hielp ik anderen en kon ik mijn kasten weer een beetje vullen met toiletpapier, rijst of gehakt. Uiteindelijk heb ik al mijn schulden afgelost. Zes jaar lang ging alles daarnaartoe: vakantiegeld, kinderbijslag en verjaardagsgeld."

De afgelopen tijd heeft Leonie het gevoel alsof haar keel weer wordt dichtgeknepen. „Door de inflatie maak ik me zorgen. Ik heb

geen vertrouwen in het aangekondigde energieplafond. Ik heb er zelfs over nagedacht het gas te laten afsluiten. Want mijn energieleverancier mailde dat de prijzen omhoog gaan en ik mijn voor-schot waarschijnlijk het beste kan verhogen. Hoe dan? Ik kan niet werken vanwege mijn slaapapneu, fibromyalgie en een zenuwaandoening."

'Leef lekker met weinig geld'

„Ik moet dus nog meer besparen. Ik heb waterbesparende dopjes op mijn kranen gezet, dat scheelt 50 procent watergebruik. Ook mocht ik ledlampen meenemen bij de Voedselbank. Ik ga buiten koken op een kooktoestel met propaangas en in mijn

tuin staan moestuinbakken en kruidenbakken. Daarnaast heb ik de woningbouwcoöperatie gebeld met de vraag of ik zonnepanelen op mijn dak kon laten installeren. Daar betaal ik een huur voor, maar het levert eronder aan de streep een besparing op van 400 euro per jaar."

Leonie pakt haar telefoon erbij en laat zien dat ze deze en andere tips deelt via haar blogs op haar Facebookpagina 'Leef lekker met weinig geld'. „Daarnaast heb een boek met dezelfde titel geschreven. Ik schrijf om andere mensen hoop te geven. Want het zijn spannende tijden."

Huishoudboekje Leonie

Inkomen per maand

- Nabestaandenuitkering: 1058 euro
- Toeslagen: 369 euro

Kosten per maand

- Huur: 651 euro
- Gas + elektriciteit: 125 euro (en het is nog onduidelijk wat het bedrag komende maand gaat zijn)
- Stadsverwarming: 112 euro
- Ziektekostenverzekering: 162 euro
- Auto: benzine, verzekering en wegenbelasting: 200 euro
- Uitvaartverzekering: 34 euro
- Internet, vaste telefoon en tv: 45 euro
- Mobiele telefoon: 22 euro
- Water: 30 euro
- Eten: Voedselbank

meer normaal'

meld bij de Voedselbank. Binnen een dag werd een klein appartementje geregeld waar hij even op adem kon komen.

Een tijdje later meldde Ringo zich via Stichting Quiet – een organisatie die mensen in armoede wil helpen – aan bij het ServiceTeam. Dat is opgezet door WerkgeversServicepunt Midden-Brabant en Arriva. Zij bieden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans. „Ik begon met het schoonmaken van bussen. Al snel wist ik het zeker: ik wil zo'n machtig apparaat zelf besturen en mensen vervoeren."

Trots laat hij zijn rijbewijzen zien dat hij via het ServiceTeam heeft gehaald. „Ik werk inmiddels zes

dagen per week en verdien op dit moment zo'n 2500 euro per maand. Ik ben verhuisd naar een bescheiden appartement in het centrum van Tilburg. Ik heb gekozen voor vrijwillig bewind. Mijn bewindvoerder zorgt voor de betaling van mijn vaste lasten."

'Grotere uitgaven moet ik aanvragen'

Dat zijn onder meer de huur, de energierekening en zijn ziektekostenverzekering. „Ik ontvang elke week 100 euro om boodschappen mee te doen en ik heb een prepaid telefoon. Ik betaal de laatste schulden af die zijn ontstaan toen ik dakloos was. Het geld dat overblijft, zet de bewind-

voerder op een spaarrekening. Als ik een grotere uitgave wil doen, moet ik dat aanvragen. Zo spaar ik voor een elektrische fiets, zodat ik ook vanaf Waalwijk kan werken. Het geeft rust om dat zo te doen."

Toch ziet Ringo de inflatie wel als een risico. „Mijn energierekening is op dit moment nog niet zo hoog, maar wat gebeurt er als mijn contract afloopt, gelden de

nieuw aangekondigde maatregelen dan nog? De prijzen in de supermarkt rijden de pan uit, niet meer normaal. Ik koop de goedkopere producten en ik kook altijd zelf. Ik doe vlees in verschillende zakjes, zodat ik er meerdere dagen van kan eten. De verwarming staat hier nooit hoog en ik heb geen auto. Zo hoop ik ook de

Huishoudboekje Ringo

Inkomen per maand

- Salaris: 2500 (sinds april 2022)

Kosten per maand

- Huur: 575 euro
- Energie en gas: 143 euro
- Ziektekostenverzekering: 150 euro
- Leefgeld: 400 euro
- Internet: 73 euro
- Uitvaartverzekering: 17 euro
- Studiekosten rijbewijs: 75 euro
- Telefoon prepaid: 10 euro
- Kosten bewindvoerder: 162 euro

komende maanden een beetje te kunnen sparen."

In november zoeken we Leonie, Gwen en Ringo opnieuw op om te horen hoe het dan met ze gaat.

TILBURGS MEDIAFONDS

Deze productie is tot stand gekomen met behulp van een stimuleringsbijdrage van het Tilburgs Mediafonds.